

IZVJEŠTAJ O RADU HRVATSKE KNJIŽNICE ZA SLIJEPE ZA 2022. GODINU

O KNJIŽNICI

Hrvatska knjižnica za slijepe je javna ustanova u kulturi koja već preko pedeset godina proizvodi naslove u pristupačnim formatima i pruža usluge osobama s teškoćama pri čitanju standardnog tiska. Zadaća knjižnice je na nacionalnom nivou djelovati na izjednačavanju pristupa pisanoj riječi, znanju i informacijama.

VIZIJA

Hrvatska knjižnica za slijepe pruža usluge svim osobama koje ne mogu čitati standardni tisak. Razvojem svojih usluga nastoji zadovoljiti različite kategorije korisnika ovisno o tipu, dobi ali i stupnju informatičke pismenosti. Ona je ishodište narodnim knjižnicama u Hrvatskoj za implementaciju usluga za slijepe i slabovidne korisnike. Daljnji razvoj knjižničnih usluga obuhvaća šire kategorije korisnika – osobe sa disleksijom, teško pokretne osobe, osobe sa psiho-motoričkim oštećenjem i dr.

MISIJA

Hrvatska knjižnica za slijepe je javna ustanova u kulturi koja svojim djelatnostima osigurava pristup znanju, informacijama kao i kulturnim sadržajima sa svrhom obrazovanja, informiranja te kvalitetnog korištenja slobodnog vremena svim osobama koje iz nekog razloga ne mogu čitati standardni tisak.

USTROJSTVO KNJIŽNICE

Odjel za posudbu (rad s korisnicima, obrada knjižne građe, organiziranje događanja), *Odjel za proizvodnju zvučnih izdanja* (kompletna produkcija i distribucija zvučnih knjiga i časopisa u tri studija s kopirnicom) i *Brajična tiskara s knjigovežnicom* (kompletna produkcija i distribucija knjiga i časopisa na brajici).

FOND

Zvučne knjige u Daisy i MP3 formatu, knjige na brajici i note, Daisy XML i EPUB format, playaway format i muzički CD-i.

ČASOPISI na brajici i u zvučnoj tehnici: *Izbor* (od 1966. godine) spektar članaka iz političke, društvene, domaće i inozemne scene, *Znanost i umjetnost* (od 1979. godine) kultura, književnost, povijest, popularna znanost, putopisi, *Sveta Lucija* (od 2001. godine) duhovna i vjerska pitanja, *Mladost* (od 1981. godine) sport, glazba, kulturni događaji, *Šah* (od 1972. godine) šahovske partije, *Žena* (od 1975. godine) moda, kozmetika, zdravlje, kulinarstvo, vrt i dom.

DJELATNOST

Knjižnica omogućava pristupačnost knjižnične građe i informacija korisnicima s teškoćama pri čitanju standardnog tiska prema njihovim potrebama i zahtjevima. Budući da sama proizvodi fond, u njenom se sastavu nalaze studiji za snimanje zvučnih knjiga i brajčna tiskara. Knjige, časopisi i drugi materijali u pristupačnim formatima ovdje se proizvode, pohranjuju, obrađuju i daju na korištenje. U knjižnici se priređuju događanja i osmišljavaju radionice, te se vrši ispis i provjera točnosti podataka navedenih Brailleovim pismom na pakiranju lijekova i ostalih proizvoda. Prema potrebi i utvrđenim uvjetima knjižnica pruža druge tehničke i stručne usluge pravnim i fizičkim osobama koje imaju uređena autorska prava, a za potrebe proizvodnje materijala u pristupačnim formatima.

MATIČNA SLUŽBA

Knjižnica obavlja matičnu djelatnost za sve knjižnice u Republici Hrvatskoj koje se bave djelatnošću proizvodnje i nabave knjižnične građe u pristupačnim formatima u svrhu pružanja knjižnične usluge osobama koje ne mogu čitati standardni tisak. Uključena je u rad Središnjeg stručnog vijeća svih matičnih razvojnih službi Republike Hrvatske.

USLUGE

- tiskanje, snimanje i prilagodba naslova s područja lijepe književnosti, stručne literature, časopisa, udžbenika i materijala u pristupačne formate za potrebe korisnika
- pružanje tehničkih i stručnih usluga uz naknadu drugim pravnim i fizičkim osobama koje imaju uređena autorska prava, a za potrebe proizvodnje materijala u pristupačnim formatima
- redovna posudba knjiga u svim formatima i nota na brajci korisnicima diljem Hrvatske putem pošte
- usluga digitalna knjižnica namijenjena direktnom preuzimanju knjiga s interneta
- izravna otprema knjiga dostavnim vozilom korisnicima s područja Zagreba i Zagrebačke županije
- organiziranje izložbi, promocija, književnih tribina, predavanja, radionica, koncerata, kvizova znanja, natjecanja u čitanju i pisanju brajice
- ispis i provjera točnosti podataka navedenih Brailleovim pismom na pakovanju lijekova i ostalih proizvoda uz naknadu stručnih usluga
- suradnja s drugim knjižnicama i srodnim ustanovama u zemlji i svijetu
- tečaj čitanja i pisanja brajice
- korištenje clavinova digitalnog pijanina
- informacije o asistivnoj tehnologiji

SURADNJA S KNJIŽNICAMA, USTANOVAMA I UDRUGAMA

Hrvatska knjižnica za slijepe surađuje s udrugama, narodnim i školskim knjižnicama i drugim ustanovama kroz organizaciju aktivnosti kao što su predavanja, izložbe, radionice i ostale manifestacije. Narodne, školske i druge knjižnice te ustanove i udruge mogu također ostvariti suradnju s Hrvatskom knjižnicom za slijepe putem učlanjenja. Članom knjižnice može postati ustanova (škola, knjižnica, rehabilitacijski ili obrazovni centar) koja se u svom djelokrugu bavi osobama s teškoćama pri čitanju standardnog tiska odnosno subjekt koji na neprofitnoj osnovi pruža korisnicima usluge obrazovanja, osposobljavanja, adaptivnog čitanja ili pristupa informacijama, što

uključuje i javnu ustanovu ili neprofitnu organizaciju koja iste usluge pruža korisnicima kao jednu od svojih primarnih djelatnosti, institucijskih obveza ili kao dio svojih zadaća od javnog interesa, u skladu s posebnim propisima i Zakonom o autorskim i srodnim pravima.

FARMACEUTSKE TVRTKE

Hrvatska knjižnica za slijepe kontinuirano od 2013. godine obavlja poslove konzultacija i odobrenja Brailleovog pisma na ambalaži lijekova.

Postupak podrazumijeva implementaciju Brailleovog pisma u skladu s europskim standardima:

- uporaba punog Brailleovog pisma
- provjera teksta na standardnom tisku
- provjera ispravnosti Brailleovog ispisa na ambalaži lijeka

NAGRADE I PRIZNANJA

2005. – Povelja Republike Hrvatske za uspješno 40. godišnje djelovanje na pružanju knjižničnih usluga za slijepe

2008. – Nagrada Zaklade dr. Ljerk Markić Čučuković za poseban uspjeh u unapređenju bibliotekarstva

2016. – „Knjižnica godine“, nagrada Hrvatskog knjižničarskog društva

Zahvalnice i priznanja za uspješan rad i suradnju Biblioteke za slijepe Crne Gore i Biblioteke za slijepa i slabovidna lica u Bosni i Hercegovini, udruga slijepih iz Hrvatske te Hrvatskog čitateljskog društva (HČD).

Izvještaj po odjelima i vrstama poslova

1. ODJEL POSUDBE

Sažeti podaci o fondu, članstvu, uslugama u 2022. godini

POSUDBA u 2022. godini

Broj posudbi zvučnih knjiga na CD-ima u 2022. godini: 20.760

Broj posudbi brajica: 776

Ostatak fonda: 32

Broj naslova zvučnih knjiga preuzetih s interneta: 29.734

Broj naslova XML i EPUB knjiga preuzetih s interneta: 259 XML/503 EPUB

Ukupan broj posuđenih knjiga u 2022. godini: 52.064

- Najčitaniji naslov redovnom posudbom (dolazak/dostava/pošta) u 2022. godini: "Slavujeva pjesma" Kristin Hannah.
- Najčitaniji naslov hrvatskog autora redovnom posudbom (dolazak/dostava/pošta) u 2022. godini: "Vladko Šaretić" Marija Jurić Zagorka.
- Najčitaniji naslovi preuzeti s interneta putem usluge "digitalna knjižnica" u 2022. godini: "Kraljevstvo" Jo Nesbo, „Posjetitelj“ Lee Child i „Da me barem možeš vidjeti“ Cecilia Ahern.
- Najčitaniji naslov hrvatskog autora preuzet s interneta putem usluge "digitalna knjižnica" u 2022. godini: "Otac od bronce" Goran Tribuson.

ČLANOVI u 2022. godini

Broj članova koji su u 2022. godini bili aktivni odnosno posuđivali knjige: 1.245

Broj novoupisanih članova u 2022. godini: 205 (od toga 119 s teškoćama čitanja i disleksijom).

Podijelimo li ukupan broj posuđenih knjiga s brojem aktivnih korisnika dobivamo podatak o prosječnom čitatelju koji godišnje posudi 41 naslov.

PRODUKCIJA KNJIGA U DOSTUPNIM FORMATIMA u 2022. godini koji su do 31.12.2022. prošli potpunu obradu i ušli u posudbu:

- Zvučne knjige – 112 novih naslova
- Brajica - 91 unesenih novih naslova (nisu svi otisnuti ali su spremni za tisak)
- EPUB – 77 unesenih novih naslova
- 9 naslova digitaliziranih iz fonda Knjižnice
- Drugi izdavači knjiga u pristupačnim formatima ustupili su 64 naslova zvučnih knjiga u 2022. godini na korištenje našim članovima.
- Knjižnica je na dar dobila 4 novih taktilnih slikovnica i 1 note.
- Broj sati i minuta snimljenih 2022.: 1552 sati:59 minuta.
- Broj sati i minuta digitaliziranih 2022.: 155 sati:57 minuta.

Ostale primarne aktivnosti na posudbenom odjelu

Usluga "Digitalna knjižnica", online posudba odnosno preuzimanje zvučnih knjiga sa servera Knjižnice, pokrenuta je 2015. godine i njena popularnost raste iz godine u godinu. U protekle dvije godine je pretekla tradicionalne načine posudbe te je u 2022. godini s mrežne stranice ukupno preuzeto 29.734 zapisa, što iznosi više od polovine ukupnog broja posudbi.

Od 2018. godine korisnici osim preuzimanja zvučnih knjiga imaju mogućnost preuzimanja knjiga u Daisy3 XML formatu koji od studenog 2020. postaje EPUB format. Nastojimo afirmirati taj tip čitanja koji je ipak nešto aktivniji od slušanja zvučnih knjiga ali nije zabilježen veliki porast posudbe takvih

knjiga. To je usko povezano s načinom reprodukcije takvih knjiga koji je među širom korisničkom populacijom nepopularan (korištenje govorne jedinice ili brajevog retka).

Uz nekoliko iznimaka sve su zvučne knjige dostupne za preuzimanje kao i kompletan fond knjiga u XML odnosno EPUB formatu.

Također je od kraja 2019. godine omogućeno preuzimanje i časopisa putem usluge "Digitalna knjižnica".

Posudba poštom knjižnog fonda u zvučnoj tehnici na CD-ima korisnicima Knjižnice u Hrvatskoj i u inozemstvu i dalje je popularna varijanta posudbe koju koriste osobe koje se ne mogu služiti računalom ili nemaju nikog tko bi im u tome pomogao.

Posudba poštom knjižnog fonda na brajici korisnicima Knjižnice u Hrvatskoj i u inozemstvu svodi se uglavnom na ustaljeni broj čitatelja. Sve manje članova se aktivno koristi brajicom ali članovi koji je čitaju posuđuju knjige u redovitim vremenskim periodima. Knjižnica nastoji godišnjim natjecanjima u čitanju brajice (kada to epidemiološka situacija dopušta) i beneficijama vezanim uz članarinu čitatelja brajice poticati njezino čitanje. Broj posudbi je ipak porastao u odnosu na 2021. godinu.

Dostavu knjiga automobilom korisnicima Knjižnice jednom tjedno na telefonski poziv na kućne adrese, domove umirovljenika i đачke domove na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije redovito koristi oko 35 članova.

Standardni knjižničarski poslovi inventarizacije, katalogizacije, klasifikacije novog knjižnog fonda obavljaju se redovito, kao i izrada obveznih primjeraka za Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu, te popravljjanje i otpis starih, oštećenih i izgubljenih primjeraka i ažuriranje baze podataka o korisnicima. Ažuriranje popisa novih naslova knjiga na mrežnoj stranici Knjižnice, pretraživanje i rezervacije knjiga putem interneta, objavljivanje popisa novih knjiga u zvučnim časopisima i časopisima na brajici ustaljeni su načini djelovanja Knjižnice prema korisničkoj populaciji. Knjižnični program obrade Metel i dalje vodi informatička kuća POINT d.o.o.

U 2022. je otpisano 137 uništenih svezaka, 67 dotrajalih i 137 zastarjelih. Neke prijevode naslova koji se ubrajaju u klasike, a u fondu brajice su otisnuti na ekavici, ćemo u narednom periodu izraditi prema hrvatskom predlošku. Neki od tih naslova već i postoje u hrvatskom prijevodu na brajici poput djela grčkih tragičara i Shakespearea. Većina otpisanih naslova nije posuđivano godinama. Naslove hrvatskih autora koji su također uglavnom zbog dotrajalosti predloženi za otpis imamo u još jednom ili dva primjerka u fondu.

Broj unesenih kataložnih jedinica u 2022. je 351.

Nastavlja se revizija fonda koja se pokazala zahtjevnom.

Na odjelu se vrši i distribucija zvučnih časopisa i časopisa na brajici. Korisnicima koji još nisu ostvarili pravo na uređaj preko HZZO-a ili ga uopće nemaju posuđuju se CD playeri.

O svojem radu Knjižnica informira javnost putem mrežnih stranica u skladu sa standardima pristupačnosti. Facebook stranica Knjižnice se pokazala kao fleksibilna i ležerna inačica informiranja, komunikacije i promidžbe te se na njoj redovito objavljuju zanimljivosti vezane uz rad Knjižnice.

Pokrenut je novi način informiranja korisnika pomoću dvotjednog e-biltena „Redak“.

PROMOCIJE, TRIBINE, PREDAVANJA I OSTALA DOGAĐANJA

Snimljeno je 12 epizoda **Podcasta** Hrvatske knjižnice za slijepe. Od ožujka se mijenja koncept i epizode poprimaju razgovorni karakter. Urednici su Vanja Rajić i Jelena Lešaja, a gosti su autori čije knjige korisnici mogu posuditi iz fonda knjižnice. U 2022. je u podcastu ugošćeno 10 autorica i autora koji su govorili o svom radu i o važnosti čitanja. Sve su epizode dostupne na YouTube stranici knjižnice i poslane su pretplatnicima časopisa Znanost i umjetnost.

DOGAĐANJA U 2022.

04. siječnja - Obilježen Međunarodni dan brajice i rođendan Louisa Braillea

10. siječnja do 07. veljače - Izložba „Puppet tour“

U Hrvatskoj knjižnici za slijepe postavljena je "Puppet tour " izložba karikaturalnih lutaka umjetnice Mile Lončar.

27. siječnja - Međunarodni dan sjećanja na žrtve holokausta

Povodom obilježavanja Dana sjećanja na žrtve holokausta pozvali smo korisnike da pročitaju naslove iz fonda knjižnice čiji autori iz raznih aspekata pričaju o ovom strašnom porazu čovječnosti.

01. siječnja - Svjetski dan čitanja naglas

Tim povodom podijeljena je objava Hrvatskog čitateljskog društva. Hrvatsko čitateljsko društvo pozvalo je trinaest autora da naglas pročitaju svoja djela ili njihov dio.

09. veljače – Informativni sat u OŠ Pantovčak

Učenicima 4. razreda su kolegice Danijela Marušić i Jelena Lešaja predstavile knjižnicu, knjige u pristupačnim formatima, načine čitanja i osnove brajice.

14. veljače - Putujuća izložba Hrvatskog čitateljskog društva „Smiješak... čitajte!“

Izložena je i pobjednička fotografija Nine Mikulića „Vještina čitanja brajice“. Na fotografiji je korisnica Hrvatske knjižnice za slijepe, gospođa Nada Mikulić iz Siska.

14. ožujka do 14. travnja - Izložba Etnografskog muzeja „Dvije stanice na hrvatskom putu svile“

Izložba tematizira porijeklo i praksu svilarstva i svilogojstva na području Hrvatske – u Konavlima, Dalmatinskom zaleđu, Slavoniji i Posavini. Dio izložbe je taktilan s opisima na brajici.

21. ožujka – Radionica u sklopu CSSU-a

Ravnateljica Karolina Zlatar Radigović, Jelena Lešaja i Ivana Vinko iz posudbenog odjela Hrvatske knjižnice za slijepe, održale su online radionicu o knjižničnim uslugama za slijepe i slabovidne korisnike. Radionica je bila organizirana u sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH, a prisustvovalo joj je oko 100 polaznika.

31. ožujka - Posjet Gradske knjižnice Rijeka i sudionika u sklopu TechLibrary Erasmus+ iz Rumunjske, Bugarske, Latvije, Italije, Slovenije

Ožujak i travanj, mentorstvo prilikom prakse jedne studentice informacijskih znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

19. travnja - Dan Hrvatske knjižnice za slijepe (18. travnja)

Po prvi puta je obilježen Dan Hrvatske knjižnice za slijepe. Uručeno je godišnje priznanje "Antun Lastrić" istaknutim pojedincima zaslužnim za doprinos pismenosti slijepih osoba Anti Bakoviću i Peri Pažinu. Dodijeljene su nagrade za najbolju kratku priču. Svi radovi bili su naknadno objavljeni u Zborniku kratkopričaša 2022. u zvučnom obliku, EPUB formatu i na brajici.

22. travnja - Noć knjige 2022.

U sklopu manifestacije "Noć knjige", čija je tema bila "sloboda", mladi umjetnici Teo Kiš i Matei Šipuš su na unutarnjem zidu Hrvatske knjižnice za slijepe izradili mural s taktilnim elementima. Ovo događanje istaknuto je kao jedno od posebnijih u sklopu same manifestacije.

10. svibnja - Predavanje o Hrvatskoj knjižnici za slijepe polaznicima stručnog ispita u knjižničarskoj struci

Djelatnice knjižnice Jelena Lešaja i Karolina Zlatar Radigović, održale su predavanje u ljetnom roku polaznicima stručnog ispita u knjižničarskoj struci u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu 10. svibnja 2022. te im na taj način olakšale pripremu za ispit.

16. svibnja do 15. lipnja - Izložba pod nazivom "Samo da te zagrlim" umjetnice i poznate ilustratorice Andreje Živko.

12. svibnja - Studenti knjižničarstva u posjeti knjižnici

Knjižnicu su posjetili studenti knjižničarstva s njihovom profesoricom dr. sc. Ivanom Hebrang Grgić, izv. prof., predstojnicom Katedre za knjigu i nakladništvo Odsjeka za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

04. lipnja – Državno natjecanje u brzom i izražajnom čitanju brajice

Hrvatska knjižnica za slijepe održala je održala, nakon dvije godine pauze, tradicionalno Državno natjecanje u brzom i izražajnom čitanju Brailleovog pisma. Natjecanju je pristupilo 17 odraslih osoba, te 4 učenika.

08. lipnja - predstavljanje slikovnice 'Baš imam sreće'

U okviru Festivala knjige i književnosti PAZI, KNJIGA! u Zagrebu je gostovao njemački pisac i prevoditelj Lawrence Schimel, koji predstavio svoju slikovnicu "Baš imam sreće!" (Kreativna mreža, 2021.). Dijelovi teksta na brajici su otisnuti u tiskari knjižnice. Publiku su činili učenici nižih razreda Centra za odgoj i obrazovanje Vinko Bek i OŠ Pantovčak. Susret je organiziran uz podršku Hrvatskog čitateljskog društva.

Lipanj, recenziranje stručnog članka za Vjesnik bibliotekara Hrvatske.

27. lipnja do 14. rujna - „Ljetna izložba“

Izloženi su radovi korisnika programa likovne terapije Centra za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek“ pod mentorstvom prof. Tanje Parlov.

26. do 28. srpnja - Sudjelovanje na međunarodnom kongresu knjižničara u Dublinu

U Dublinu se 2022. godine održala 87. međunarodna konferencija krovne svjetske knjižničarske organizacije IFLA World Library and Information Congress. Popratni dio konferencije, poput sastanaka i obilazaka drugih knjižnica, održavao se prije, za vrijeme i nakon same konferencije. Karolina Zlatar Radigović i Jelena Lešaja imale su prilike biti dio najvećeg knjižničarskog skupa, sa skoro 2000 sudionika

08. rujna - Znanstveno-stručni skup povodom Međunarodnog dana pismenosti

Hrvatsko čitateljsko društvo nacionalna je udruga koja u svrhu promicanja i istraživanja čitanja svake godine povodom Međunarodnog dana pismenosti organizira stručni skup s ciljem okupljanja stručne javnosti i poticanja rasprava o pismenosti(ma) i dobrobitima čitanja u hrvatskom društvu. Ove godine skup je organiziran u suradnji s Hrvatskom knjižnicom za slijepe, Školskom knjigom i Odjelom za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru pod nazivom „Kultura čitanja: što nam govore istraživanja o čitanju“.

14. rujna do 14. listopada - Izložba fotografija Narcise Potežice

06. do 08. listopada – Skupština Hrvatskog knjižničarskog društva

Karolina Zlatar Radigović i Jelena Lešaja su na 47. izornoj Skupštini Hrvatskog knjižničarskog društva predstavile uslugu međunarodne platforme za razmjenu pristupačnih formata ABC konzorcija.

07. listopada – Posjet učenika

Hrvatsku knjižnicu za slijepe su posjetili učenici šestih razreda OŠ Ivana Gundulića iz Zagreba.

17. listopada - Međunarodni dan bijelog štapa (15. listopada) i predstavljanje heklanog vizuala

Heklani vizual hrvatske brajeve abecede, u izvedbi Adriane Meglaj i rekreativnih grupa „O'pleti“, trajno je izložen u prostoru knjižnice. Također su bili izloženi i drugi taktilni pleteni izlošci.

18. listopada – Informativni sat u OŠ Josipa Račića

Učenicima 4. razreda su kolegice Dejana Rakić i Jelena Lešaja predstavile knjižnicu, knjige u pristupačnim formatima, načine čitanja i osnove brajice.

22. listopada - Kviz znanja

Kvizu je pristupilo 5 ekipa po četiri sudionika u pojedinoj ekipi. Voditelj kviza bio je, već tradicionalno, Mario Kovač, poznati kvizoman i režiser.

25. listopada - Sjećanje na Seada Muhamedagića ili suživot s knjigom

Sudjelovali su Seadovi kolege, prijatelji i štovatelji. Od 2023. godine će natječaj za najbolju kratku priču nositi njegovo ime.

27. do 28. listopada – Konferencija Kultura različitosti

Jelena Lešaja je posterskim izlaganjem sudjelovala na konferenciji Kultura različitosti u organizaciji Tiflološkog muzeja.

8. studenog - Koncert učenika Centra za odgoj i obrazovanje Vinko Bek te zbora "Marijine zvjezdice" župe BDM Majke Božje, Remetinec-Blato uz pratnju na gitari Ivice Prpića, električni klavir Krešimira Hasa i pod voditeljstvom Ružice Rašpolić.

11. studenog - Dan hrvatskih knjižnica i dodjela priznanja "Knjižnica godine" Hrvatsko knjižničarsko društvo

Predstavnici Hrvatske knjižnice za slijepe prisustvovali su u Splitu dodjeli priznanja „Knjižnica godine“ za 2022. godinu Gradskoj knjižnici Marka Marulića.

15. do 17. studenog – Međunarodni sastanak IFLA LPD

U Hrvatskoj knjižnici za slijepe održan je sastanak radne grupe IFLA LPD sekcije vezane uz izradu međunarodnih knjižničnih smjernica za pružanje usluga osobama s teškoćama čitanja standardnog tiska. U odboru Sekcije namijenjene knjižnicama koje pružaju usluge osobama s teškoćama čitanja standardnog tiska (Libraries Serving Persons with Print Disabilities Section), pri međunarodnoj knjižničarskoj organizaciji IFLA, naša knjižnica ima svojeg predstavnika. Sastanku su prisustvovala knjižničarke iz Belgije, Egipta, Litve, Njemačke, Nizozemske, SAD-a i Švedske, a na sastancima je putem zoom-a bio prisutan i kolega iz Indije.

30. studenog – Informativni satovi u OŠ Hrvatski Leskovac

Učenicima 8. i 2. razreda su kolegice Dejana Rakić i Jelena Lešaja predstavile knjižnicu, knjige u pristupačnim formatima, načine čitanja i osnove brajice.

01. prosinca do 25. siječnja - Izložba "Tikina zimska čarolija" Valentine Marek

15. prosinca – Posjet učenika Područne škole Preseka

20. prosinca – Posjet nekolicine učenika OŠ Josipa Jurja Strossmayera

20. prosinca - Blagdanski koncert

Blagdanski koncert studenata Muzičke akademije iz Zagreba, pod vodstvom profesorice Vlatke Peljhan.

20. prosinca do 07. siječnja – Izrada smjernica

Karolina Zlatar Radigović i Jelena Lešaja sudjelovale su pri izradi hrvatskog prilagođenog izdanja prijevoda finskih Smjernica za pristupačnost narodnih knjižnica. Knjižnica je također suizdavač publikacije.

Sudjelovanje na stručnim skupovima i savjetovanjima:

- sastanci odbora IFLA-ine LPD sekcije za knjižnice koje pružaju usluge osobama s teškoćama u čitanju standardnog tiska održavana su šest puta u virtualnom okruženju i 2 puta u sklopu kongresa IFLA WLIC 2022 (Jelena Lešaja/Karolina Zlatar Radigović)
- sastanci radne grupe odbora IFLA-ine LPD sekcije vezani uz izradu smjernica namijenjenih knjižnicama koje pružaju usluge osobama s teškoćama u čitanju održani su šest puta u virtualnom okruženju (Jelena Lešaja)
- sudjelovanje na međunarodnoj konferenciji IFLA WLIC 2022 u Dublinu (Karolina Zlatar Radigović i Jelena Lešaja)
- sastanci u virtualnom okruženju vezani uz novu inačicu međunarodne platforme ABC konzorcija pri WIPO-u namijenjenu razmjeni naslova u pristupačnim formatima u skladu s Ugovorom iz Marakeša (Jelena Lešaja)
- rad u Hrvatskom čitateljskom društvu i organizacija skupa povodom Međunarodnog dana pismenosti (Karolina Zlatar Radigović)
- knjižnica i dalje svojim aktivnostima podržava Nacionalnu kampanju „I JA ŽELIM ČITATI!“ kojom se želi upozoriti hrvatska javnost na probleme osoba s teškoćama čitanja i disleksijom
- sudjelovanje u radu Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama kroz 4 on-line sastanka i prisustvovanje Okruglom stolu Komisije u rujnu 2022. godine (Jelena Lešaja)
- sudjelovanje u radu Komisije za javno zagovaranje pri Hrvatskom knjižničarskom društvu i Radne grupe za društvene medije (Karolina Zlatar Radigović)
- periodički sastanci s Matičnom službom za specijalne knjižnice pri NSK i drugim specijalnim knjižnicama (Karolina Zlatar Radigović)
- prisustvovanje sastanku Središnjeg stručnog vijeća svih matičnih razvojnih službi Republike Hrvatske (Karolina Zlatar Radigović)

- predavanje putem Zoom platforme o Hrvatskoj knjižnici za slijepe i njenim uslugama studentima bibliotekarstva s Filozofskog fakulteta u Osijeku (Karolina Zlatar Radigović i Jelena Lešaja)
- pisanje stručnog članka o Hrvatskoj knjižnici za slijepe i asistivnoj tehnologiji za zbornik skupa "Knjižnične usluge za osobe s teškoćama čitanja u kontekstu pandemije COVID-19 – izazovi, mogućnosti i perspektive" u organizaciji Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" iz Koprivnice (Ivana Vinko i Jelena Lešaja)
- držanje online radionice o knjižničnim uslugama za slijepe i slabovidne korisnike organizirane u sklopu Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara u RH (Karolina Zlatar Radigović, Jelena Lešaja i Ivana Vinko)
- držanje predavanja o Hrvatskoj knjižnici za slijepe i njenim uslugama knjižničarima u sklopu edukacije vezane uz polaganje stručnih ispita (Karolina Zlatar Radigović i Jelena Lešaja)
- izlaganje na 47. izbornoj Skupštini Hrvatskog knjižničarskog društva u Zadru (Karolina Zlatar Radigović i Jelena Lešaja)
- informativni satovi u osnovnim školama vezani uz Hrvatsku knjižnicu za slijepe i njene korisnike (Jelena Lešaja, Danijela Marušić i Dejana Rakić)
- vođenje grupa studenata i međunarodnih stručnjaka prilikom posjeta Hrvatskoj knjižnici za slijepe
- vođenje i druženje prilikom učeničkih posjeta Hrvatskoj knjižnici za slijepe
- 15. do 17. studenog su u organizaciji Hrvatske knjižnice za slijepe uživo održani sastanci međunarodne radne grupe odbora IFLA-ine LPD sekcije vezani uz izradu smjernica namijenjenih knjižnicama koje pružaju usluge osobama s teškoćama u čitanju
- urednički poslovi vezani uz hrvatsko prilagođeno izdanje prijevoda finskih Smjernica za pristupačnost narodnih knjižnica, Hrvatska knjižnica za slijepe je također suizdavač publikacije (Karolina Zlatar Radigović i Jelena Lešaja)
- u 2022. godini je ostvarena suradnja s pet narodnih i školskih knjižnica koje su implementirale knjižnične usluge za slijepe i slabovidne korisnike odnosno korisnike s teškoćama u čitanju standardnog tiska
- kontinuirana promidžba rada Knjižnice putem medija – tisak, zvučni i Brailleovi časopisi, radio, televizija, internet (mrežna i FB stranica kao i gostovanja u radijskim i televizijskim emisijama)
- sudjelovanje u radu Hrvatskog čitateljskog društva (Karolina Zlatar Radigović)
- sudjelovanje u radu Upravnog vijeća Tiflološkog muzeja (Jelena Lešaja)

Dodatni posao koji se obavlja u sklopu posudbenog odjela:

Odobrenja Brailleovog pisma na ambalaži lijekova

Hrvatska knjižnica za slijepe kontinuirano obavlja poslove konzultacija i odobrenja Brailleovog pisma na ambalaži lijekova. Prema evidenciji za 2022. godinu napravljeno je bilo 213 Brailleovih odobrenja za farmaceutske tvrtke s kojima imamo sklopljene Ugovore o suradnji.

2. ODJEL ZA PROIZVODNJU ZVUČNIH KNJIGA I ČASOPISA

U periodu od 1.1.2022. do 31.12.2022. u studijima odjela za proizvodnju zvučnih izdanja i kod spikera koji snimaju u drugim prostorima, snimljeno je i editirano 113 naslova svjetskih i hrvatskih autora. Od 120 knjiga započetih u 2022. godini sedam knjiga dovršeno je u siječnju 2023. godine.

Sve nove knjige izrađene su u četiri primjerka na CD te pohranjene na serveru knjižnice. Za sve knjige omogućeno je preuzimanje preko web stranice knjižnice kroz katalog zvučnih knjiga.

Digitalizirano je 9 knjiga sa magnetofonskih vrpca i konvertirane su u Daisy format.

Uvođenjem uređaja za čitanje koji nemaju CD povećao se broj korisnika kojima kopiramo knjige na memorijske kartice i USB medije.

Vrši se i dostava knjiga automobilom na kućne adrese za teško pokretne članove i korisnike domova za umirovljenike.

Snimanje, kopiranje i distribucija bespovratnih kopija zvučnih časopisa čiji je izdavač Hrvatska knjižnica za slijepe, u Daisy formatu na CD-u te za online preuzimanje:

1. Izbor: mjesečnik (12 brojeva)
2. Sveta Lucija mjesečnik (12 brojeva)
3. Znanost i umjetnost mjesečnik (12 brojeva)
4. Žena dvomjesečno (6 brojeva)

Snimanje, kopiranje i distribucija bespovratnih kopija zvučnih časopisa čiji je izdavač Hrvatski savez slijepih, u Daisy formatu na CD-u:

1. HSS info mjesečnik (12 brojeva)
2. Riječ slijepih dvomjesečnik (6 brojeva)

Snimanje, kopiranje i distribucija bespovratnih kopija zvučnih časopisa čiji je izdavač Udruga slijepih Zagreb:

3. Vidici glasilo dvomjesečnik (6 brojeva)

Radio klub Louis Braille Zagreb:

4. CQ radioamateri (4 broja)
 - Za časopise i knjige utrošeno je oko 3 300 CD-a.
 - Za popravke oštećenih knjiga utrošeno je oko 300 CD-a.

Za druge izdavače snimljeni su i editirani razni materijali i knjige:

1. MINISTARSTVO RADA MIROVINSKOGA SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE
2. AKCIJSKI PLAN BORBE PROTIV SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI
3. ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2024. GODINE
4. AKCIJSKI PLAN IZJEDNAČAVANJA MOGUĆOSTI ZA OSOBE S INVALIDITETOM ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2024. GODINE
5. AKCIJSKI PLAN RAZVOJA SOCIJALNIH USLUGA ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2024. GODINE
6. NACIONALNI PLAN BORBE PROTIV SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE
7. NACIONALNI PLAN IZJEDNAČAVANJA MOGUĆNOSTI ZA OSOBE S INVALIDITETOM ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE
8. NACIONALNI PLAN RAZVOJA SOCIJALNIH USLUGAZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE

Za Tiflološki muzej:

1. Zvučni vodič kroz stalni postav Tiflološkog muzeja za slijepe osobe
2. Audio deskripcija za filmove:
 - Ivan Ferlan
 - Jedan dan u zemaljskom zavodu
 - Sanja Fališevac

Mate marketing tehnologija:

1. Kratka povijest ekonomije
2. Je li se zapad izgubio
3. Prezentacijom do uspjeha
4. Kratka povijest korupcije
5. Voditi s poniznošću

Udruga Tonkica palonkica fr :

1. Kušec, Mladen - Donatela
 2. Kušec, Mladen - Kuštravi
 3. Kušec, Mladen - Zagonetno putovanje : priče, bajke i legende
 4. Kušec, Mladen - Tajne Medvednice
 5. Kušec, Mladen - Volim te
 6. Kušec, Mladen - Male zvijezde : brinu se za sve
 7. Kušec, Mladen - Sredina! Pomaknite se naprijed!
 8. Kušec, Mladen - Mama, tata i ja
- Usluge spikera i snimanja voiceovera
 - Recider projekt - snimanje edukativnog videa (HR verzija)
 - Recider projekt - snimanje edukativnog videa (BH verzija)
 - Zbornik kratkopričaša
 - Info Istarske županije

- Statut Udruge slijepih Istarske županije
- Nevla Glavinić: ČA topli dušu
- Zagrebačka strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom u razdoblju od 2022. do 2025
- Dorica Barbić: Kava s Doricom + Brošura za USIŽ

Audicije: u proteklom periodu održano je 27 audicija za spikere.

3. BRAJČNA TISKARA

U brajevoj tiskari rade se brajeve knjige i časopisi, te se iste te knjige i časopisi rade u digitalnom obliku. U tiskari se umnaža na brajicu za potrebe naših korisnika i studenta: brošure i knjige, korigira se brajica, prepisuju se na brajicu brošure, letci, katalogi i drugi potrebni sadržaji. Za studente i članove knjižnice umnažamo besplatno.

KNJIGE

Ukupno je obrađeno **78** knjiga u EPUB, što čini **22.666** stranica crnog tiska, a u prijevodu na brajicu to je **347** svezaka koje čini **41.590** brajevih stranica.

ČASOPISI

Izdani su i sljedeći časopisi:

1. **Žena**; 6 brojeva
2. **Podlistak časopisu Žena** 6 brojeva
3. **Mladost**; 6 brojeva
4. **Riječ slijepih**; 6 brojeva
5. **Šah**; 6 brojeva
6. **Podlistak ZUM** 3 broja za potrebe Hrvatskog saveza slijepih

Ukupno su otisnuta **33** časopisa, što čini **53.032** otisnutih (obostranih) brajevih stranica podijeljenih u **1.478** svezaka u nakladi od **1.134** primjeraka.

Za članove i druge stranke otisnuto je **20.833** brajevih stranica podijeljenih između projekata, priručnika, udžbenika, skripti za studente, priloga za časopise poput Danice i kalendara za 2023. godinu.

Također je za potrebe naših korisnika otisnuto **27** naslova knjiga, u **102** sveska ili **6.359** obostranih brajevih stranica.

Karolina Zlatar Radigović, ravnateljica